

helst legitim Afkomst, men jeg maa dog tillade mig den Bemærkning, at det dog mere og mere kjendes i Europas nyere Historie, at der ved Siden af de legitime Afkomster ogsaa gjør sig — og det ofte stærkt — en anden Afkomst gjældende, nemlig den, som ligger i Sagens egen Natur, i Forholdenes egen Magt. Jeg tør dog noget betvivle, om det danske Kongehuses utvivlsomme og legitime Afkomster til at blive ved at besidde Danmark og Alt, hvad der hører dertil, havde havt en saa overordentlig Vægt i Europa, som de havde under den sidste Krig, hvis der ikke dertil var kommet et andet Moment, nemlig det, som ligger i Tingenes egen Natur og i Forholdenes egen Magt, at Europas Interesser maatte forene sig om at opretholde det danske Monarchie i dets Integritet. Naar vi nu maae føle os angstelige ved Frygten for Tabet af nogen af det danske Kongehuses legitime Afkomster, saa er det dog ikke ganske uberettiget, at vi atter see os om efter det, der dog maaskee igjen kunde opveie det, og hvis det kunde lykkes — jeg veed ikke om det kan lykkes, jeg har ikke meget Haab derom, men ganske opgive Haabet maae vi dog ikke —, men hvis det kunde lykkes virkelig at faae skabt en Fællesforfatning for det danske Monarchie, som der var noget Godt ved, (Hør!), var det saa dog ikke tænkeligt, at der kunde udvikle sig en endnu stærkere i Tingenes Natur begrundet Ret for det danske Monarchie til at bestaae i sin Integritet. Jeg er ikke Sanguiniker i saadanne Sager — det veed Gud jeg ikke er —, men vi have dog seet, at Danmark og Holsten ikke altid have staaet i to fjendtlige Leire; der var en Tid, da det dynastiske Baand alene var stærkt nok til at sammenknytte disse to Lande — det var i Slutningen af det forrige Aarhundrede, og maaskee en heel Deel senere, — og hvorfor skulle vi saa opgive Haabet om, at Besiddelsen af en fælleds statsborgerlig Frihed, som man paa begge Sider kunde være tjent med, atter kunde knytte et saadant Baand, atter kunde knytte et indre Baand mellem Folketammer, der nu staae uvenlige mod hinanden. Hvis det kunde skee — jeg veed ikke, om det vil skee, men jeg haaber det, — saa vilde derved ganske vist være erhvervet

en ny i Tingenes egen Natur liggende Ret for det danske Monarchie til at bestaae i sin Integritet, saa vilde det være vanskeligt for Fremmede, selv om de havde Lyst dertil, at sønderrive dette Baand (Hør!), og netop fordi dette er min Anskuelse, maa jeg erklære, at jeg dog ogsaa i denne Sag nødig skiller mig fra det nuværende Ministerium. Jeg sværmer ikke for det nuværende Ministerium, jeg har ikke engang nogen særdeles Forfærlighed for det, men jeg vil nødig skille mig fra det, netop fordi jeg erkjender, at det Ministerium, vi nu have, saa stærkt som noget er juridisk og moralsk forpligtet til at gennemføre Fællesforfatningen. Det er juridisk forpligtet dertil; thi i den egl. Kundgjørelse af 28de Jan., som Ministeriet har contrafigneret, har det tilfagt Folket i det danske Monarchie en Fællesforfatning (Hør!). Det nuværende Ministerium er stærkere end noget andet juridisk forpligtet til at gennemføre Fællesforfatningen, og det er moralsk forpligtet dertil. Det nuværende Ministerium maa ofte have følt — og til Ære for Ministeriet haaber jeg, at det sjundom har følt det med Smerte, — at det ikke har nogen dyb Rod i Folket (Hør! Hør! Jo! Jo! For manden ringer!). Ministeriet har vist følt og maa vist føle, at, hvis det undlader at gjøre, hvad der staaer i dets Magt for at gennemføre Fællesforfatningen, saa bortgraver det den sidste Jordbund under sine Fødder (Hør!). Jeg er derfor overbevist om, at ligesom det nuværende Ministerium er juridisk forpligtet til at gennemføre Heelstatsforfatningen, saa maa det ogsaa føle sig moralsk forpligtet dertil, og, efterdi jeg nu troer og har det Haab, at der kan komme noget Godt frem, hvis Fællesforfatningen loyalt gennemføres, saa skiller jeg mig nødigt fra det nuværende Ministerium, og jeg skiller mig heller ikke fra det i den foreliggende Sag. Jeg er overbevist om, at det Ord, jeg nu har talt, maaskee kun vil billiges af Faa (Ja!), og at det vist vil blive misbilliget af Mange; men hvorledes det nu end vil gaae, der komme hvad der vil, jeg søler dog i denne Stund, der ikke er fri for Smerte for mig, at der ligger en Frigjørelse i, at man ærligt og aabent udtaler sin Mening, det er en Frigjørelse for et Menneffe,